

Başvuru Numarası : 2022/1296
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.10.2024/46
Karar Numarası : 2024/1081
Başvuran : T.A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Akhisar T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, başvuru tarihinde bulunduğu Akhisar T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda dış tedavisinin gerçekleştirilmesi için gerekli işlemlerin yapılmadığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Dış rahatsızlığı yaşadığını, bulunduğu Kuruma dilekçe yazmasına rağmen dış tedavisinin gerçekleştirilmediğini,

b. Konu hakkında Akhisar Cumhuriyet Başsavcılığına, Akhisar İlçe Sağlık Müdürlüğüne ve Adalet Bakanlığına şikâyetle bulunduğunu,

c. Akhisar İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından söz konusu tedavi talebinin tekrar değerlendirilmesi ve gerek duyulması halinde ağız ve dış sağlığı merkezine sevkinin yapılması yönünde araştırma raporu gönderildiğini, anılan raporun iletilmesinden itibaren 2,5 ay geçmiş olmasına rağmen herhangi bir gelişme yaşanmadığını,

ç. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından tedavisinin gerekli kıldığı tüm işlemlerin düzenli olarak yapılması gerektiğine ilişkin bir yazı gönderildiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Akhisar T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın dış tedavisinin yapılması için muhatap Kuruma 23/5/2022 tarihinde dilekçe yazdığı, muayene sırasında 16 numaralı dişinin dolgusunun eskidiği gerekçesi ile dolgusunun değiştirilmesini talep ettiği ancak Kurum dış hekiminin çürük saptayamaması nedeniyle dolgusunun değiştirilmediği,

b. 11/8/2022 tarihinde başvurana koğuşun muayene günü dilekçe yazması halinde Kurum dış hekiminin muayenesi sonrasında gerekli işlemlerin yapılabileceğinin ifade edildiği ancak başvuranın dilekçe yazmayı reddettiği,

c. Kurum personeli tarafından 23/8/2022 tarihinde başvuranın koğuşuna gidildiği, dış tedavisinin yapılması için koğuşun muayene günü dilekçe yazması gerektiği bilgisinin verildiği, dış hekiminin muayenesi sonrasında gerekli işlemlerin yapılabileceğinin ifade edildiği,

ç. Başvuranın 37 numaralı dişine ilişkin olarak muhatap Kuruma 7/10/2022 tarihinde dilekçe yazdığı ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

37 numaralı dişine dolgu yapıldığı,

d. Başvuranın gerekli tetkik ve tedavisinin yapılması için 19/12/2022 tarihinde Akhisar Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevkini yapıldığı, tedaviye ilişkin 19/12/2022 tarihli reçete dzenlendiği, 28/12/2022 tarihinde ise Akhisar Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine tekrar sevk edildiği,

e. Başvuranın sağlık dosyasında 2018 yılından günümüze dek 19 adet ayaktan tedavi, sevk ve reçete hazırlama kaydı bulunduğu belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Diş çekimi işleminin üzerinden 2 yıl geçtiğini, diş protezi yapılması için 26/7/2024 tarihinde Aksaray Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine götürüldüğü, kendisine ileri bir tarihe randevu verildiği,

b. 16 numaralı dişinin 19/9/2022 tarihinde çekildiği,

c. 11/8/2022 tarihinde görevli personel ile arasında konuşma geręekleřmedięi, benzer şekilde 23/8/2022 tarihinde görevli personelin kendisini bilgilendirdiği hususunun geręeęi yansıtmadığı,

ç. Kurum diş hekiminden dolgu değişikliği talebi olmadığı, sadece rahatsızlığı olan 16 numaralı dişin tedavisini talep ettiği, muhatap Kurum diş hekimine muayene olmayı reddettiğine ilişkin iddiaların doğru olmadığı,

d. Muhatap Kurum diş hekimine 7/10/2022 tarihli dilekçesi sonucunda muayene olduğu, bu kapsamda 37 numaralı dişine dolgu yapıldığı ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında dzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEğERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve

kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Başvuran bulunduğu ceza infaz kurumunda dış tedavisinin gerçekleştirilmesi için gerekli işlemlerin yapılmadığını iddia etmektedir.

12. Muhatap Kurum tarafından iletilen yazılı görüşte; başvuranın şikâyetinin olduğu 16 numaralı dış ilişkin olarak Kurum dış hekimi tarafından muayene edildiği ancak dışte çürük saptanamadığını için dolgusunun değiştirilmediği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, başvuranın 37 numaralı dışine ilişkin olarak muhatap Kuruma 7/10/2022 tarihinde dilekçe yazdığı ve dilekçesinin sonucunda 37 numaralı dışine dolgu yapıldığı belirtilmiştir.

13. Yetersiz sağlık hizmetleri, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele teriminin kapsamına giren koşulların hızla ortaya çıkmasına neden olabilir. Ayrıca belli bir ceza infaz kurumlarında sunulan sağlık hizmetleri, hem o ceza infaz kurumunda hem de diğer yerlerde (özellikle emniyet birimlerinde) kötü muamelenin önlenmesinde önemli rol oynayabilir. Bunun da ötesinde, söz konusu hizmetler, sunuldukları tesisteki genel yaşama koşulları üzerinde olumlu etkide bulunabilir (Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (AİÖK), 3. Genel Rapor, 1993, para. 30).

14. Mahpusların gözetim altında buldukları süre boyunca, her zaman bir hekime erişimlerinin bulunması gereklidir (AİÖK, 2. Genel Rapor, 1992, para. 56). Sağlık hizmetleri, hekime danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir. Mahpuslar sağlık bakım hizmetine gizlilik ilkesi dâhilinde, örneğin kapalı bir zarfta bir not yoluyla ulaşabilmelidir. Ayrıca ceza infaz kurumu yetkilileri hekimle görüşme taleplerini kendine göre eleme yoluna gitmemelidir (AİÖK, 3. Genel Rapor, 1993, para. 34).

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3'üncü maddesi; devletlere, özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilerin fiziksel refahını, diğer şeylerin yanı sıra gerekli tıbbi bakımı sağlayarak koruma yükümlülüğü getirmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94). AİHM, birçok durumda uygun tıbbi bakım eksikliğinin 3'üncü maddeye aykırılık anlamına gelebileceğine karar vermiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 56-65).

16. AİHM; tıbbi bakımın mevcut olmadığı, ertelendiği ya da başka şekilde yetersiz olduğu yönündeki dayanaksız bir iddianın AİHS'in 3'üncü maddesi kapsamında bir meseleyi ortaya çıkarmada yetersiz olduğunu, inandırıcı bir şikâyetin idarenin tıbbi tedavi sağlama konusundaki başarısızlıklarını açıklayabilecek bilirkişi raporu gibi bazı delillere dayanması gerektiğini belirtmiştir (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No: 5406/07, 2/10/2018, para. 76).

17. Başvuranın iddiası; muhatap Kurumun cevap yazısı, konuya ilişkin belgeler ve içtihat hükümleri ile birlikte incelendiğinde sağlık dosyasında 2018 yılından günümüze dek 19 adet ayaktan tedavi, sevk ve reçete hazırlama kaydı bulunan başvuranın tedavi edilmesini talep ettiği 16 numaralı dışinde Kurum dış hekimi tarafından çürük tespit edilemediği için dolgu değişikliği gerçekleştirilemediği anlaşılmıştır.

18. Bununla birlikte; başvuranın şikâyetlerinin devam etmesi üzerine hastaneye sevk edildiği, buna müteakip başvuranın 16 numaralı dışinin çekildiği, çekilen dışın oluşturduğu boşluğa protez dış yapılabilmesi için başvuranın tekrar hastaneye sevk edildiği ve kendisine ileri bir tarihe randevu verildiği anlaşılmıştır. Başvuranın şikâyeti olan 37 numaralı dışine ilişkin olarak muhatap Kurum tarafından tedavi işlemlerinin gerçekleştirildiği hem başvuran hem muhatap Kurum tarafından belirtilmiştir. Dolayısıyla başvuranın dış sağlığına ilişkin gerekli desteğin

muhatap Kurum tarafından sağlandığı tespit edilmiş olup muhatap tarafından hak ihlalinin gerçekleştirilmediği değerlendirilmiştir.

19. Sonuç olarak ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlalinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

10/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye